

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoCsp/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320202596
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8320202596.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Koval'ovej v právnej veci žalobkyne: M. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. č. XXX, XXX XX Y., právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpený: Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA s.r.o., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 47 234 679, o priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1 101,12 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č.k. 7Csp/49/2020-86 zo dňa 10. decembra 2020 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku, ktorým súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol.

Žalobkyňa má nárok vo vzťahu k žalovanému na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom rozhodol tak, že

„Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobkyňi sumu 200,- eur a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobu vo zvyšnej časti z a m i e t a .
Žalobkyňi vo vzťahu k žalovanému priznáva náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanoveniami § 2 písm. a), § 3 ods. 3, § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z.z.“), § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 52 ods. 1 až ods. 3, § 53 ods. 1, ods. 5, § 53a, § 54 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa súd dňa 06.08.2020 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť jej sumu 1 101,12 eur a zaviazal ju na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Podanie žaloby odôvodnila tým, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 7Csp/60/2019 bola ako žalovaná v postavení spotrebiteľky. Terajší žalovaný si uplatňoval voči nej nárok na zaplatenie 2 834,08 eura s prísl.. Súd žalobe do sumy 1 732,96 eura vyhovel a vo zvyšku, t.j. o sumu 1 101,12 eura, žalobu zamietol.

4. Ako spotrebiteľka si uplatňuje satisfakciu za porušenie svojich spotrebiteľských práv. Svoje práva musela brániť v pôvodnom konaní. Primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde, došlo k splneniu hypotézy právnej normy, primerané finančné zadostučinenie požaduje vo výške 1 101,12 eura, pričom nárok tak ako ho požaduje, zohľadňuje skutočnosť, že práve o sumu 1 101,12 eura sa chcel žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatiť. Čo sa týka otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je definovaná rozsudkom v základnej veci, t. j. rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 7Csp/60/2019, zo dňa 09.09.2019 a jeho odôvodnením, ktorý je hmotnoprávnou podmienkou nároku na primerané finančné zadostučinenie a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v základnej veci, nie je možné v konaní o primerané finančné zadostučinenia ani rozširovať ani zužovať.

5. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého rozsudkom č.k. 7Csp/60/2019-142 zo dňa 09.09.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03.12.2019, súd prvej inštancie uložil žalovanej - M. Y., povinnosť zaplatiť žalobcovi - Home Credit Slovakia, a.s., sumu 1 732,96 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 732,96 eur od 06.05.2017 do zaplatenia a vo zvyšnej časti pokiaľ sa jednalo o zaplatenie sumy 1 101,12 eur s prísl. žalobu zamietol. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že: „ Súd po preskúmaní predmetnej zmluvy je toho názoru, že v zmluve absentuje povinný údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. c) Zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. údaj o adrese predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Takýto údaj neobsahujú ani úverové podmienky žalobcu, v nich je iba ohľadom reklamácie uvedená internetová stránka žalobcu, na ktorej je možné sa oboznámiť s jeho obsahom.“

6. „V prejednávanej veci uzatvorená úverová zmluva neobsahuje ani ďalšiu povinnú náležitosť a to údaj o dobe trvania zmluvy a termíne konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch). V zmluve absentuje aj ďalšia podstatná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. v súvislosti s tam uvedenou RPMN, a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Zmluva neobsahuje žiaden údaj o tom, na základe akých predpokladov žalovaný v zmluve určil výšku RPMN. V zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.“

7. Žalovaný vo svojich písomných vyjadreniach uviedol, že základným predpokladom na úspešné uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je okrem preukázania ujmy aj preukázanie, že žalovaný svojím konaním porušil súčasne -kumulatívne ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu. Žalobca v podanej žalobe však nepreukázal, ktoré konkrétne ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa a ktoré konkrétne ustanovenia osobitného právneho predpisu žalovaný svojím konaním porušil. Ako vyplýva zo samotného pojmu inštitútu finančného zadostučinenia, ide o zadostučinenie, ktorého účelom je reparať a sankcionovať následky, ktoré boli neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobené. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je to, aby aspoň potenciálna hrozba ujmy v dôsledku porušenia práv alebo povinností vznikla, inak nie je čo reparať. Ďalším atribútom, ktorý musí súd zohľadniť pri priznaní finančného zadostučinenia je, že takéto zadostučinenie môže priznať iba v prípadoch úspešného uplatnenia porušenia práv, alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými zákonmi. Z hľadiska § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľov, preto musí byť preukázané, že došlo k úspešnému uplatneniu práva na strane spotrebiteľa. V ďalšom uviedol, že je nesporné, že Okresný súd Humenné rozsudkom v konaní vedenom pod sp.zn. 7Csp/60/2019 žalobe sčasti vyhovel a zaviazal žalovaného (v tomto konaní žalobcu) na úhradu sumy 1.732,96 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Nevyhnutným je však podotknúť, že v tomto konaní nešlo o aktívnu iniciatívu žalobcu, ktorý by si v konaní uplatňoval porušenie práv alebo povinností. Práve naopak, bol to žalovaný v postavení žalobcu, ktorý si uplatňoval dlžnú sumu z dôvodu, že si žalobca v pôvodnom konaní v postavení žalovaného neplnil svoje povinnosti z úverovej zmluvy týkajúce sa uhrádzania splátok riadne a včas. Žalobca čerpal úver na základe úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX vo výške 2.800 eur, pričom súhrnne zaplatil len sumu 1 067,04 eur. Napriek tejto skutočnosti, že porušil svoje povinnosti voči žalovanému ako veriteľovi, keďže na

úverovej zmluve nezaplatil ani samotnú istinu poskytnutého úveru, si v tomto konaní uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie v absolútne neprimeranej výške 1 101,12 eur. Uvedený rozsudok v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Má za to, že nie každé rozhodnutie súdu, v ktorom vystupoval ako účastník spotrebiteľ, je nevyhnutné okamžite považovať za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Predpokladom toho, aby súd mohol priznať primerané finančné zadosťučinenie je, že spotrebiteľove práva a povinnosti sú porušené a sám vyvíja iniciatívu ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Spotrebiteľove práva a povinnosti však úverovou zmluvou uzatvorenou so žalovaným neboli žiadnym spôsobom poškodené, spotrebiteľ žiadne poškodenie práv neprezentoval. V prípade žalovanej úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX neexistuje už prvý predpoklad, ktorý na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vyžaduje zákon č. 250/2007 Z.z. a to úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností zo strany žalobcu-ako spotrebiteľa na súde. Rozsudkom v konaní vedenom pod sp.zn. 7Csp/60/2019 súd uložil žalovanému (v tomto konaní žalobcovi) uhradiť sumu vo výške 1.732,96 eur s prisl. Nedošlo však k žiadnej deklarácii porušenia práv alebo povinností. Podľa jeho názoru žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne toho, že z jeho strany skutočne došlo k porušeniu práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, nakoľko v žalobe nešpecifikoval ani bližšie nekonkretizoval akého konkrétneho porušenia práva alebo povinnosti sa mal žalovaný údajne dopustiť ani toto porušenie presne nevymedzil odkazom na konkrétne ustanovenie zákona ani nepredložil súdu rozhodnutie, ktoré by preukazovalo, že porušil práva alebo povinnosti ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Rozsudok Okresného súdu Humenné v konaní 7Csp/60/2019, o ktorý žalobca opiera svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie nedeclaroval porušenie práv alebo povinností, ale výlučne zaviazal žalovaného (v tomto konaní žalobcu) uhradiť sumu 1.732,96 eur s prisl.. Uviedol, že ako vyplýva zo samotného inštitútu finančného zadosťučinenia, ide o zadosťučinenie, ktorého účelom je reparovať potenciálnu ujmu, ktorá bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je to, aby hrozba ujmy vznikla, inak nie je čo reparovať. Žalobcovi nielen, že žiadna ani potenciálna ujma nevznikla, ale naopak, získal najvýhodnejší úver (je relatívne, či pri poskytnutí výšky úveru v sume 2.800 eur a vrátení sumy 1.067,04 eur možno vôbec hovoriť o úvere), aký by mu neposkytla žiadna banka. Žalobca, ako už bolo vyššie uvedené, na súde neuplatňoval porušenie práv alebo povinností zo strany žalovaného, ale v pôvodnom konaní vedenom pod sp.zn. 7Csp/60/2019 vystupoval výlučne v postavení žalovaného, ktorý sám svojím konaním porušil povinnosti, ktoré mal z úverovej zmluvy vo vzťahu k terajšiemu žalovanému ako veriteľovi. Nedošlo teda k naplneniu znakov ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., ktorých splnenie je nevyhnutné na úspešné uplatnenie finančného zadosťučinenia na súde. Žalobca uzatvoril úverovú zmluvu v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z., ktorý definuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako zmluvu, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Je teda adekvátne a samozrejme, že požadoval od žalobcu úhradu jeho dlhu v zmysle úverovej zmluvy. Pokiaľ by mal žalovaný uhradiť ešte „umelo vykonštruované“ finančné zadosťučinenie vo výške 1.101,12 eur, dostal by sa sám do pozície, že by uhradil žalobcovi- ako spotrebiteľovi oveľa viac ako mu vrátil! Tento stav určite nemôže byť žiaduci ani na základe európskych smerníc na ochranu spotrebiteľa, nakoľko namiesto zabezpečenia rovnosti účastníkov konania by duplicitné sankcionovanie spôsobilo vznik nerovnováhy v neprospech žalovaného - dodávateľa. Súčasne by sa takýmto rozhodovaním súdov podporila špekulatívnosť spotrebiteľov, ktorým by súd v prípade podania žaloby nielen vyhlásil úver za bezúročný a bez poplatkov, ale pri priznaní ešte aj ďalšieho umelo navýšeného primeraného finančného zadosťučinenia by sa z poskytovania úverov stala príjmová činnosť pre spotrebiteľov, ktorým by sa ešte aj platilo za poskytnutie úveru. Právo na primerané finančné zadosťučinenie je závislé od úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi osobou - spotrebiteľom, ktorej porušením práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa bola privodená určitá hrozba ujmy. V súvislosti s inštitútom primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý si žalobca - spotrebiteľ uplatňuje z úverovej zmluvy je nevyhnutným uvedomiť si, že to bol práve žalobca, ktorý si o poskytnutie úveru žiadal, s výškou poskytnutého úveru bol oboznámený, taktiež si bol vedomý, že si berie spotrebiteľský úver, z ktorého si veriteľ uplatňuje úroky a poplatky a rovnako bol oboznámený s výslednou sumou, ktorú má na základe úverovej zmluvy z poskytnutého úveru uhradiť. S celým týmto procesom žalobca ako klient vedome a dobrovoľne súhlasil. Poukázal, že výška primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré si žalobca v tomto konaní uplatňuje je vrcholne neprimeraná. Hľadisko primeranosti je jednou z podmienok, ktoré je súd v konaní povinný skúmať. Z

ním popísaných skutočností je zjavné, že v danom prípade žalobcovi žiadne, ani len potenciálne riziko ujmy nehrozilo, ale z celého zmluvného vzťahu so žalovaným sa snaží vyťažiť len výhody a finančné prostriedky. Ani súdy by nemali spotrebiteľov zbavovať zodpovednosti za svoje záväzky a následne im ešte priznať primerané finančné zadosťučinenie. Žalobcovi žiadna ujma reálne nevznikla. Splácal len to, na čo sa zmluvným vzťahom vedome a dobrovoľne zaviazal. Okrem toho je nevyhnutným podotknúť, že na základe žalovanej úverovej zmluvy čerpal úver vo výške 2.800 eur, pričom do dnešného dňa uhradil len sumu vo výške 1.067,04 eur, t.j. ani istinu poskytnutého úveru, ktorú vzhľadom na rozsudok v konaní vedenom pod sp.zn. 7Csp/60/2019 doplatiť mal. Ujma teda vznikla jedine žalovanému ako veriteľovi lebo prišiel nielen o zisk, ktorý mal pri uzatvorení zmluvy dojednaný, ale nemá doplatenú ani viac ako polovicu poskytnutej istiny. Žalobcu teda nemožno hodnotiť ako poctivého spotrebiteľa, ktorý splácal riadne a včas svoj záväzok z úverovej zmluvy a bol zo strany žalovaného poškodený na svojich právach, či povinnostiach. Je to práve naopak, žalobca nesplnil svoju povinnosť, ktorá mu bola na základe rozsudku v konaní vedenom pod sp.zn. 7Csp/60/2019 uložená, poškodil a neustále poškodzuje svojho veriteľa a napriek tomu si opovážlivo a bez akéhokoľvek zákonného podkladu uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie vo vrcholne neprimeranej výške. Žalobca z poskytnutého úveru vo výške 2.800 eur uhradil sumu 1.067,04 eur. Pokiaľ by mu mal žalovaný vyplatiť ešte nepodložené primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.101,12 eur, bol by žalovaný ako veriteľ poskytol žalobcovi nie úver, ale dar, čo jednoznačne nemá byť ani cieľom zákonnej úpravy na ochranu spotrebiteľa. Je preto nanajvýš iracionálne vidieť ujmu/hrozbu ujmy u spotrebiteľa pri vyhlásení úveru za bezúročný a bez poplatkov. V konaní je nevyhnutným skúmať aj hľadisko primeranosti uplatneného nároku. Žalobca doposiaľ žiadnym spôsobom nepreukázal, v čom pociťoval porušenie svojich práv, aké to malo pre neho dôsledky, v čom vidí odôvodnenosť požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia až v hodnote 1.101,12 eur a podobne, ktoré sú nevyhnutné na priznanie žalovanej sumy. Účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odrazenie dodávateľa od nekalých praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu. Preto vyplatenie žalovanej sumy vo výške 1.101,12 eur považujeme za nedôvodné, nepreukázané a v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarcia primeraným finančným zadosťučinením sledoval. Žalobcom prezentované konanie - ako podklad pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia jednoznačne nemožno vyhodnotiť ako porušenie práv alebo povinností žalobcu zo strany žalovaného, ktoré by zakladalo nárok na vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia. K obdobnému záveru smeruje aj najnovšia judikatúra tak Okresného ako aj Krajského súdu v Prešove, ktorá sa svojím prístupom snaží eliminovať zneužívanie inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia v prípadoch, kedy bola náprava zjednaná už vydaním bezdôvodného obohatenia, prípadne vyhlásením úveru za bezúročný a bez poplatkov a rozsah priznaného finančného zadosťučinenia považuje za dostačujúci v rozmedzí 50-100 eur.

8. Žalobkyňa vo svojich písomných vyjadreniach uviedla, že slovenskom právnom poriadku, sa pojem finančného zadosťučinenia, resp. nemajetkovej ujmy, používa pri viacerých právnych inštitútoch a netvrdím, že sa v nich nenachádzajú spoločné prieniky. To však neznamená, že špeciálnu úpravu, obsiahnutú pri tom ktorom inštitúte, je možné nahradiť inou špeciálnou úpravou. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia platí od 1.7.2007, keď už mali iné právne inštitúty, ktoré spomínam vyššie, za sebou bohatú rozhodovacu prax, čo môže zväzdať k nesprávnemu chápaniu nového, špeciálneho inštitútu, primerané finančné zadosťučinenie v spotrebiteľskom práve. Spotrebiteľské právo je novým právom, je to právo tretieho tisícročia a na jeho pochopenie je potrebné nielen byť patrične odborne pripraveným, ale je predovšetkým na jeho aplikáciu potrebná ľudská a občianska zrelosť a moderné sociálne cítenie, nevyhnutné na riadne fungovanie moderného sociálneho štátu. To nie je možné bez zbavenia sa starých a prekonaných stereotypov a predsudkov. Spotrebiteľské právo predstavuje prierezové právne odvetvie. Je založené na myšlienke ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany pred obratnosťou obchodníkov. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ z dôvodu svojej neskúsenosti či neznalosti nie je schopný konkurovať vyškolenejším a skúseným profesionálom, ovládajúcim techniky moderného obchodu. Vo svojej genéze je spotrebiteľské právo právom opozície, ktoré sa vytvorilo na okraji a proti určitému zaužívanému poriadku, ako reakcia najmä proti autonómii vôle a právneho individualizmu. Možno povedať, že mnohým sa javí toto právo zvláštnym, lebo ho nie je možné pochopiť bez zbavenia sa zotrvačného myslenia a jeho nahradenia novým myslením tretieho tisícročia. V spotrebiteľskom práve platí princíp kumulácie ochrany spotrebiteľa. Jednotlivé úpravy ochrany spotrebiteľa sa aplikujú vedľa seba a nezávisle na sebe. Ak prichádza do úvahy použitie viacerých právnych úprav na ochranu spotrebiteľa nevyučujú sa a je ich možné využiť vedľa seba.

9. Ak spotrebiteľ uskutočňuje právny úkon v dôvere v určitý, druhou stranou prezentovaný stav, musí byť chránený. Ak obchodník dôveru zneužije, využíjúc spotrebiteľove „slabé“ danosti a stránky, či už oblasti sociálnej, vzdelanostnej, mentálnej, atď., má za to niesť zodpovednosť a na to slúži aj inštitút primeraného finančného zadosťučinenia. Neschopnosť spotrebiteľov nemôže byť legálnym zdrojom ziskov obchodníkov, poškodzujúc v konečnom dôsledku celú spoločnosť. To sa týka aj konania, ktoré sa vonkajšiemu pozorovateľovi javí byť ako ľahkomyselnosť a nezodpovednosť, zo strany spotrebiteľa. V skutočnosti je to prejav slabosti spotrebiteľa, ktorý je vo väčšine prípadov do konania, javiaceho sa ako ľahkomyselné a nezodpovedné, vmanévrovaný agresívnymi reklamnými kampaňami obchodníkov, z ktorých sa zdá, že ak si spotrebiteľ produkt obchodníka kúpi, resp. dá si poskytnúť, ešte na tom zarobí. Štát nemôže dovoliť, aby táto „nezodpovednosť a ľahkomyselnosť“ spotrebiteľov, ktorá je len prejavom ich slabosti, bola zdrojom neúmerných príjmov nič neproduktujúcich obchodníkov, keď jediným efektom ich činnosti je ochudobňovanie obyvateľov SR a transfer obrovských súm finančných prostriedkov do zahraničia, namiesto toho, aby sa dostali do finančného „krvného“ obehu v SR, napr. cez maloobchodnú sieť, čo by v konečnom dôsledku podporilo výrobu, obchod, zamestnanosť a životnú úroveň všetkých vrstiev obyvateľstva.

10. Poukázala, že súd prvej inštancie sa má zaoberať tým, či je splnená hmotnoprávna podmienka priznania nároku na primerané finančné zadosťučinenie, teda či bol spotrebiteľ v spotrebiteľskom spore úspešný a v súdnej veci to znamená, že súd prvej inštancie sa má zaoberať tým, či bola v súdnom konaní, vedenom na Okresnom súde Humenné, sp. zn. 7Csp/60/2019, zo dňa 9.9.2019 (ďalej len Základné konanie), ako spotrebiteľka, v zmysle Zákona, proti žalovanému úspešná a čím je tento jej úspech vyjadrený z hľadiska jeho kvantity a kvality. To rozsudkom vydaným v Základnom konaní a jeho odôvodnením, je definované, po stránke kvalitatívnej aj kvantitatívnej porušenie spotrebiteľského práva a súd konajúci o primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť k iným záverom ohľadne rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, ako bol tento zistený v Základnom konaní, teda nie je oprávneným revidovať právoplatný rozsudok vydaný v Základnom konaní. Primerané finančné zadosťučinenie je, ako súčasť spotrebiteľského práva špeciálnym ustanovením a § 3 ods. 5 veta tretia Zákona je potrebné vykladať podľa jeho znenia a nie podľa analógie, ktoré sú na mieste v právnej úprave iných inštitútov, ale nie sú obsiahnuté v slovách a texte § 3 ods. 5 veta tretia Zákona, v zmysle základných zásad Civilného sporového poriadku.

11. Pri inštitúte primeraného finančného zadosťučinenia, ide o osobitnú právnu úpravu, ktorá nijako neobmedzuje obchodníka, aby svoje zákonné nároky mohol uplatniť voči spotrebiteľovi riadne a včas a ak tak nerobí, nedáva súdu kompetenciu, poskytnúť obchodníkovi, ktorý svoje práva nevyužije ochranu, ako keby to bol on, kto je slabšou stranou a nepriznať spotrebiteľovi primerané finančné zadosťučinenie, alebo ho extrémne znižovať, ak všetky zákonné podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia spotrebiteľ splnil, ako je tomu v súdnej veci, poukazujúc napr. na to, že ani spotrebiteľ nespĺnil všetky svoje povinnosti. Primerané finančné zadosťučinenie nadväzuje len na úspech spotrebiteľa v základnom konaní, nie aj na jeho hoci len čiastočný neúspech. Čiastočný úspech spotrebiteľa v základnom konaní, je vo vzťahu na naň nadväzujúce konanie o primerané finančné zadosťučinenie, vždy 100 % - ným úspechom.

12. Uviedla, že aj bez stanovenia kritérií výšky PFZ, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite a ak sa dopustí, tak nesie riziko neúspechu a sankcie vo forme PFZ. Relatívna neurčitosť hypotézy Zákona sa tak stáva v konkrétnej súdnej veci absolútnou, konkrétnou a určitou a to konkrétnym naplnením požiadavky Zákona, ktorým je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom, a osobitnými predpismi, čo je konkretizované rozsudkom v základnom konaní, na ktoré konanie o PFZ nadväzuje.

13. Zo Zákona nevyplýva, aby spotrebiteľ dokazoval akúsi intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku spotrebiteľa, ako ho pociťoval a prežíval a podobne. Zo Zákona súčasne logicky vyplýva, že čo sa týka rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je v teraz súdnej veci definovaná rozsudkom vydaným v základnej veci, t. j. rozsudkami Okresného súdu Humenné, sp. zn.

7Csp/60/2019, zo dňa 9.9.2019 a jeho odôvodnením, ktoré sú hmotnoprávnou podmienkou nároku na PFZ a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v základnej veci, nie je možné v konaní o PFZ ani rozširovať ani zužovať, a je určujúci aj pre úvahu súdu o výške PFZ. Aj keby sa zistilo v konaní o PFZ porušenie aj ďalšieho spotrebiteľského práva, aké zistil súd v Základnom konaní, nemožno naň prihladať, nakoľko nebude spĺňať požiadavku Zákona, na úspech na súde, ale na druhej strane, ak súd v Základnom konaní zistil porušenie toho ktorého spotrebiteľského práva, nemôže súd konajúci o PFZ dôjsť k záveru, že o porušenie spotrebiteľského práva nejde. Norma nikdy nevyžadovala ujmu, ale je pravdou, že do 9.6.2013 vyžadovala, aby konanie dodávateľa bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Teda ani žiadna ujma, ale ani žiadna priama hrozba ujmy, ale len možnosť privediť ujmu. Od 10.6.2013 sa zrušila požiadavka ujmy, aj čo i len možnosti privedenia ujmy. Stačí úspech spotrebiteľa, čo sa týka spotrebiteľského práva, na súde.

14. Zo skutočnosti, že výšku PFZ určuje súd voľnou úvahou logicky vyplýva, že ani výšku PFZ spotrebiteľ nedokazuje. Voľná úvaha súdu však nemôže byť svojvoľou a už vôbec nie jej paušalizáciou. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je výška škodlivého následku, vyjadrená v peniazoch, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobí, alebo mienil spôsobiť, porušením spotrebiteľského práva a predovšetkým z tohto objektívneho kritéria by mal súd pri úvahe o výške PFZ vychádzať.

15. Inštitút PFZ prechádza vývojom. Postupne bolo väčšinovou rozhodovacou praxou ustálené, že podľa zákona je nerozhodné, či je spotrebiteľ v pozícii žalobcu alebo žalovaného, či sám svoje povinnosti voči dodávateľovi splnil alebo nie, že PFZ mu patrí za porušenie spotrebiteľského práva vo vzťahu ku každej spotrebiteľskej zmluve, uzatvorenej s tým istým dodávateľom a podobne, tak rovnako vývojom prechádza aj určovanie výšky PFZ. Čo sa týka výšky PFZ tak stále viac prevažuje prax priznávania PFZ v takej výške, v akej sa dodávateľ chcel na úkor spotrebiteľa obohatiť a osobitne vo veciach, v ktorých sa aj dodávateľ na úkor spotrebiteľa skutočne bezdôvodne obohatil, a spotrebiteľ bol nútený domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia súdnou cestou, pričom z dostupnej judikatúry mi nie je známy prípad, aby niektorý dodávateľ vydal bezdôvodné obohatenie dobrovoľne, alebo sa vzdal práva z neprijateľnej zmluvnej podmienky, prípadne uznal iné vady spotrebiteľskej zmluvy, alebo aby sa nepokúsil až na výnimky, zabrániť vydaniu bezdôvodného obohatenia a určeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, alebo iných väd spotrebiteľskej zmluvy, aj v odvolacom konaní.

16. Ak má preto inštitút PFZ plniť okrem satisfakcie aj odstrašujúcu funkciu tak táto sa určite nedá docieľiť ukladaním PFZ v paušálnej výške 50,-- eur pri porovnaní s násobne väčšími sumami, o ktoré sa dodávateľ reálne bezdôvodne obohatil, alebo sa chcel na úkor spotrebiteľa obohatiť. Postupom času, by vzhľadom na zatiaľ mizivé účinky ukladania PFZ, logicky mal nasledovať trend nie znižovania výšky PFZ, ale jeho zvyšovania, a zo žiadnej právnej normy nevyplýva ani obmedzenie, že by sa tak nemohlo diať aj nad výšku súm, o ktoré sa dodávateľ obohatil, alebo chcel obohatiť a osobitne by to bolo namieste tam, kde sa dodávateľ reálne na úkor spotrebiteľa obohatil a na to, aby bezdôvodné obohatenie vydal, musel spotrebiteľ absolvovať niekoľkoročné súdne konanie.

17. Rovnako, ak v Základnom konaní došlo k viacnásobnému porušeniu spotrebiteľského práva, vyjadrenému napr. povinnosťou dodávateľa vydať bezdôvodné obohatenie a súčasne bola určená neprijateľnosť zmluvnej podmienky, PFZ by malo predstavovať sčítanie súm za každý úspech spotrebiteľa v takto žalobou spojenej veci o viacero nárokov.

18. Mylné chápanie inštitútu PFZ môže mať základ v názore, že inštitút PFZ nemôže slúžiť na jej finančné obohatenie. Chápala by, ak by sa tvrdilo, že nemá slúžiť na bezdôvodné obohatenie sa žalobcu, ale nie, že nemá slúžiť na obohatenie. Nakoľko inštitút PFZ nepozná žiadnu alternatívu k peňažnej forme PFZ, tak z toho vyplýva, že úspešnou žalobou sa práve spotrebiteľ obohatiť musí. Nemožno však stotožňovať obohatenie, s bezdôvodným obohatením. Každé získanie finančných prostriedkov je predsa obohatením sa subjektu, ktorý finančné prostriedky získal. Žalovaný ako keby stotožňoval legálne získanie finančných prostriedkov s nelegálnym bezdôvodným obohatením a každému, aj legitímnemu obohateniu sa, pripisuje pejoratívny význam. Je predsa rozdiel, či sa obohatí dodávateľ na úkor spotrebiteľa, porušením zákona a na základe rozsudku súdu musí toto bezdôvodné obohatenie vydať, alebo či sa na úkor dodávateľa „obohatiť“ spotrebiteľ, rozsudkom priznávajúcim PFZ, teda legálne a na základe zákona. Stručnejšie a všeobecnejšie povedané, ak z názoru žalovaného vyplýva, že inštitút

PFZ nemá slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, tak z § 3 ods. 5 veta tretia Zákona vyplýva presný opak. Ak inštitút PFZ „očistíme“ od všetkých prívlastkov, tak svojou podstatou práveže nie je ničím iným, ako tým, že na jednej strane obohacuje spotrebiteľa na úkor dodávateľa, o odmenu za úspech v spotrebiteľskom súdnom konaní a na druhej strane finančným sankcionovaním, ako trestom, postihuje dodávateľa, za porušovanie spotrebiteľského práva. Zákon nepočíta s morálnou satisfakciou a s peňažným zadosťúčením, len ako jej doplnkom, alebo alternatívou, ale počíta výlučne len s finančnou satisfakciou, v ktorej už logicky je obsiahnutá aj satisfakcia morálna.

19. V danej právnej veci mal súd jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 7Csp/60/2019, žalobkyňa v postavení žalovanej v rámci obrany v konaní si úspešne uplatnila svoje právo ako spotrebiteľ, podala odpor v dôsledku ktorého bol súdom vydaný platobný rozkaz zrušený, namietala bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru zo strany veriteľa a to vzhľadom na absenciu povinných zákonných náležitostí úverovej zmluvy v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v konečnom rozhodnutí preto aj žaloba bola čiastočne zamietnutá.

20. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19CoCsp/30/2020 zo dňa 08.12.2020 v ktorom uviedol: „, Odvolací súd ešte dodáva, že čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťúčinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, čo v danom prípade bolo splnené konaním vedeným na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 7Csp/62/2017, ale aj vtedy, ak to urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom, prípadne aj ich právnym nástupcom, proti uplatnenému nároku. V prejednávanom prípade si žalobkyňa aktívne, podaním žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia, uplatňovala svoje práva proti žalovanému.“

21. Nedôvodná je tak obrana žalovaného poukazujúceho na to, že v žalobe absentuje uvedenie akého porušenia sa mal žalovaný vo vzťahu k žalobkyni dopustiť. Žalobkyňa poukázala na rozsudok prvoinštančného súdu, v ktorom bolo porušenie konkrétnych právnych predpisov konštatované.

22. Pokiaľ ide o námietku žalovaného ohľadom toho, že žalobkyni nevznikla žiadna ujma, ktorú ani nepreukázala, táto nie je právne významná. Ujma v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 posledná veta Zákona o ochrane spotrebiteľa nie je kvalifikačným znakom pre priznanie primeraného finančného zadosťúčinenia. Postačuje, že spotrebiteľ úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Pre priznanie primeraného finančného zadosťúčinenia je teda podstatné to, že k porušeniu práva došlo. Okrem toho súd je názoru, že žalobkyni vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť jej ujmu vo sfére jej rodinného, súkromného a spoločenského života. Možno prisvedčiť žalobkyni, že táto znášala stav právnej neistoty, obávala sa o výšku dlhu a jeho neustále narastanie. Žalobkyňa bola nedôvodne vystavená psychickému vypätiu zo strany žalovaného najmä vzhľadom na jeho praktiky, spôsoby domáhania sa zaplata pohľadávky z úverovej zmluvy vyššie uvedenými spôsobmi, a tiež v nemalej miere. Súd poukazuje, že samotné súdne konanie je náramne stresujúcim faktorom, odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťúčinenia.

23. Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobkyne, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťúčinenie za plne dôvodný.

24. V ďalšom sa súd zaoberal výškou primeraného finančného zadosťúčinenia. V tomto smere súd prvej inštancie poukázal, že výška primeraného finančného zadosťúčinenia nemusí byť v každom jednom prípade totožná s výškou bezdôvodného obohatenia. Zákon hovorí o primeranom finančnom zadosťúčení, čo umožňuje súdu posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťúčinenia neumožňuje jeho priame finančné vyčíslenie, keďže má vyjadrovať satisfakciu za stav, keď sa spotrebiteľ musel obrátiť na súd a žiadať o ochranu svojich práv. Primerané finančné zadosťúčinenie je chápané ako nástroj k odstráneniu ujmy nemateriálneho charakteru, nie ako náhrada za spôsobenú materiálnu škodu. O to viac nemožno chápať primerané finančné zadosťúčinenie ako náhradu škody, ktorá žalobkyni hrozila. Práve preto, že v prípade primeraného finančného zadosťúčinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami, je potrebné

vychádzať z povinnosti žalobkyne tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ju viedli k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia práve v požadovanej výške.

25. V danom prípade žalobkyňa okrem argumentu, že požaduje to, o čo sa chcel žalovaný na jeho úkor obohatiť, iné tvrdenia ohľadom výšky primeraného finančného zadosťučinenia neprodukovala. Súd poukazuje, že náprava vo vzťahu k danému porušeniu práv spotrebiteľa - žalobkyne už bola poskytnutá a to práve v konaní 7Csp/60/2019. Preto za situácie, ak žalobkyňa ani len netvrdila a už vôbec nepreukázala ďalšie okolnosti umožňujúce ovplyvniť rozhodnutie o výške primeraného finančného zadosťučinenia, sa finančné zadosťučinenie vo výške 200,- eur v tomto konkrétnom prípade javí ako primerané. Suma 200,- eur zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni satisfakciu a odradzuje dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľa. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

26. Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný. Poskytnutie zadosťučinenia nie je sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadosťučinení obsiahnutý. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 200,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

27. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 251, § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“)

28. Proti vyhovujúcemu výroku a výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Odvolanie odôvodnil podľa § 365 ods. 1 f) a h) C.s.p. a navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutej časti a žalobu zamietol event. rozsudok zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie súdu prvej inštancie a žalovanému priznal právo na náhradu 100 % trov právneho zastúpenia. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia považuje žalovaný za nedôvodné a nepodložené.

29. Uviedol, že predpokladom toho, aby súd mohol priznať primerané finančné zadosťučinenie je, že spotrebiteľove práva a povinnosti sú porušené a sám vyvíja iniciatívu ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Spotrebiteľove práva a povinnosti však úverovou zmluvou uzatvorenou so žalovaným neboli žiadnym spôsobom poškodené, spotrebiteľ žiadne poškodenie práv neprezentoval. Predmetom konania vedeného pod sp.zn. 7Csp/60/2019 bolo zaplatenie dlžnej sumy, ktorú si v postavení žalobcu uplatňoval žalovaný od žalobcu ako žalovaného. V konaní rozhodol Okresný súd Humenné rozsudkom, ktorým zaviazal žalovaného (terajšieho žalobcu) na úhradu sumy 1 732,96 eur s prísl., čo v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností. V konaní absentuje teda už prvý predpoklad nevyhnutný pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a to úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností žalobcom ako spotrebiteľom na súde.

30. Ďalšou podmienkou, ktorú je potrebné v zmysle zákonného ustanovenia § 3 ods. 5 splniť je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom (t.j. zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa) a osobitnými predpismi. Okrem toho nestačí len samotné porušenie zákona č. 250/2007 Z.z., ale súčasne aj porušenie práv alebo povinností ustanovených inými predpismi. Žalobca vo svojej žalobe neuviedol, akým spôsobom mal žalovaný práva alebo povinnosti žalobcu ako spotrebiteľa poškodiť. Obmedzil sa len na konštatovanie, že uzatvorená úverová zmluva nemá náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo však nemožno považovať za porušenie práv a povinností, ktoré by mali za následok poškodenie spotrebiteľa, nakoľko pre spotrebiteľa by z toho vyplynula len výhoda, že poskytnutý úver je pre neho bezúročný a bez poplatkov.

31. Zo samotného pojmu primeraného finančného zadosťučinenia vyplýva nevyhnutnosť jeho primeranosti vo vzťahu k porušenej povinnosti. Jeho cieľom má byť nastolenie akejsi rovnováhy v dôsledku porušenej povinnosti, ktorá spotrebiteľovi mala spôsobiť škodu. Pokiaľ však súd vyhlási úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu chýbajúcich náležitostí (prípadne neplatnú, aj keď sa na základe nej poskytli spotrebiteľovi finančné prostriedky), žiadna škoda spotrebiteľovi

nevznikla, práve naopak, získa výhodu bezúročného a bez poplatkového úveru, ktorý by mu neposkytla žiadna banka ani iná inštitúcia. Ak by na základe takejto skutočnosti malo byť spotrebiteľovi priznané ešte aj primerané finančné zadosťučinenie, zastávame názor, že výklad právnej normy § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. nie je správne aplikovaný.

32. Primerané finančné zadosťučinenie nemôže ani v zmysle vyššie citovaných rozhodnutí slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu sa spotrebiteľov. V princípe by to znamenalo, že za jedno nedodržanie náležitostí úverovej zmluvy by bol žalovaný postihnutý dvakrát - vydaním bezdôvodného obohatenia a priznaním primeraného finančného zadosťučinenia, čo je v rozpore so zásadou ne bis in idem.

33. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany, ktorú žalovaný považuje za splnenú už ukrátením veriteľa o úroky a poplatky, v prípade vyhlásenia úverovej zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov. V konaní je nevyhnutným skúmať aj hľadisko primeranosti uplatneného nároku. Žalobca doposiaľ žiadnym spôsobom nepreukázal, že mu vôbec vznikol nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, rovnako ani to, v čom pocítoval porušenie svojich práv, aké to malo pre neho dôsledky, v čom vidí odôvodnenosť požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia až v hodnote 1.101,12 eur (a súdom priznaná vo výške 200,- eur) a podobne, ktoré sú nevyhnutné na priznanie žalovanej sumy.

34. Účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odrazenie dodávateľa od nekalých praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu. Preto vyplatenie žalovanej sumy vo výške 200,- eur považujeme za nedôvodné, nepreukázané a v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarca primeraným finančným zadosťučinením sledoval, keďže žalobca nezaplatil ani samotnú istinu poskytnutého úveru. Žalovaný počas celého trvania úverového zmluvného vzťahu od žalobcu požadoval len plnenie zmluvných povinností, ku ktorým sa slobodne a vážne zaviazal pri podpise zmluve. Takéto konanie jednoznačne nemožno vyhodnotiť ako porušenie práv a povinností žalobcu zo strany žalovaného, ktoré by zakladalo nárok na vyplatenie primeraného finančného zadosťučinenia.

35. K odvolaniu žalovaného sa vyjadрила žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu. Uviedla, že jedinou podmienkou práva na primerané finančné zadosťučinenie podľa vyššie citovaného ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa, je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní, bez ohľadu na to, aké právo spotrebiteľa bolo porušené. Základným konaním, na ktoré nadväzuje žaloba o primerané finančné zadosťučinenie, bolo konanie vedené na Okresnom súde Humenné sp. zn. 7Csp/60/2019, zo dňa 9.9.2019 kde bola v postavení žalovanej. Terajší žalovaný si v Základnom konaní uplatňoval nárok na zaplatenie sumy 2 834,08 eura s prísl. Súd žalobe v časti 1 732,96 eura s prísl. vyhovel a o sumu 1 101,12 eura žalobu zamietol, čím sa naplnili podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Čo sa týka otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je definovaná rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 7Csp/60/2019, zo dňa 9.9.2019 a jeho odôvodnením, ktoré je hmotnoprávnou podmienkou nároku na primerané finančné zadosťučinenie a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v základnej veci, nie je možné v konaní o primerané finančné zadosťučinenie, ani rozširovať, ani zužovať. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok, ako vecne správny potvrdil a priznal jej náhradu odvolacích trov.

36. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

37. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

38. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

39. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

40. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

41. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

42. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

43. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

44. Vo veci Okresného súdu Humenné sp. zn. 7Csp/60/2019-142 zo dňa 9.9.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 3.12.2019, súd zaviazal žalovanú (v tomto konaní žalobkyňu) zaplatiť žalobcovi (v tomto konaní v postavení žalovaného), zaplatiť sumu 1732,96 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1732,96 eur od 6.5.2017 do zaplatenia a vo zvyšnej časti o zaplatenie 1101,12 eur s príslušenstvom zamietol. Bol to žalovaný, ktorý naformuloval zmluvu o úvere bez náležitostí spôsobujúcich to, že poskytnutý úver sa považoval za bezúročný a bez poplatkov. Bol to bez akýchkoľvek pochybností žalovaný, ktorý nedodržaním zákonom vyžadovaných náležitostí zmluvy o úvere spôsobil bezpoplatkovosť a bezúročnosť poskytnutého úveru, a teda žalovaný je tým subjektom, ktorý vo vzťahu k žalobcovi ako spotrebiteľovi postupoval v rozpore so zákonom. Právoplatným ukončením konania vo

veci 7Csp/60/2019 bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

45. Žalobkyňa si bez akejkoľvek pochybnosti v inom súdnom konaní úspešne uplatnila uloženie povinnosti žalovanému vydať bezdôvodné obohatenie z dôvodu určenia úveru za bezúročný a bez poplatkov.

46. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci vznik ujmy na strane žalobkyne bez akýchkoľvek pochybností hrozila. Žalobkyňa aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 7Csp/60/2019, v ktorom spochybňoval procesnú obranu žalobkyne, bola dlhodobo nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty a to až do právoplatného skončenia konania vo veci 7Csp/60/2019 Okresného súdu Humenné. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý naformuloval vadnú zmluvu. Žalovaný v konaní sp.zn. 7Csp/60/2019 si uplatňoval nárok na zaplatenie 2834,08 eur, pričom na základe vykonaného dokazovania mu vznikol nárok len na sumu 1732,96 eur, teda žalovaný si v konaní uplatňoval čiastku vyššiu, než na akú žalovanému vznikol nárok vzhľadom na v rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 9.9.2019 sp.zn. 7Csp/60/2019 konštatovanú bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

47. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 200,- eur tak, ako to priznal a odôvodnil súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej hrozila konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednávaní úverovej zmluvy závažne konal.

48. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

49. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Úspešnej žalobkyni priznal vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

50. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).